בס"ד

דבר תורה לשלחן שבת

מתורת הגאון רבי אלעזר זאב רז שליט"א, רבה של תל ציון

פרשת אחרי – שבת הגדול י"ב ניסן תשע"א

האמונה לא תתכסה

בנוסח הגדה של פסח:

"ואקח את אביכם את אברהם מעבר הנהר וגו', ואתן לו את יצחק. ואתן ליצחק את יעקב ואת עשו וגו', ויעקב ובניו ירדו מצרים" (יהושע כד). **והיא שעמדה לאבותינו וכו'.**

יש לפרש שהקב"ה כאן מראה לנו איך שהכל סיבבה ידו יתברך בלבד, כי הלא ידוע שהרוב מכריע את המיעוט ומבטלו, ובכן כך היה תמיד כל העיתות, שעל פי הטבע היתה צריכה האמונה להתכסות חלילה, אך הקב"ה לא נתן שתתכסה אע"פ שהיו הרוב נגד האמונה, ואע"פ שמאמיני האמונה היו מועטים, עכ"ז ניצחה האמונה.

כיצד, ואקח את אביכם את אברהם - שהיה יחיד נגד כל העולם, וכמ"ש (יחזקאל לג, כד) אחד היה אברהם, ומ"ש **מעבר הנהר** - היינו כי הוא היה מצד אחד וכל העולם מצד השני, ואעפ"כ הצליח לעשות נפשות, כמו שנאמר (בראשית יב, ה) את הנפש אשר עשו בחרן. אך אח"כ היה צריך להתכסות חלילה, כי הלא לא היו לו בנים רק בן יחיד, וזה שאמר: **"ואתן לו את יצחק"** - כלומר ותו לא. וגם יצחק היו לו שני בנים ואחד מהם **עשיו** אשר כיסה האמונה, והיה כוחו גדול שהיה לו **את הר שעיר** וכו', ועכ"ז לא נתעלמה האמונה. אך אח"כ היה צריך להתכסות חלילה כי הגם שיעקב היו לו שנים-עשר בנים ועוד נפשות צאצאיו, אך הלא **ירדו מצרים** ששם נעלמת האמונה כמ"ש (שמות ט, כט) כצאתי את העיר אפרוש את כפי, ואעפ"כ לא נתעלמה ולא נתכסתה האמונה.

וזה שאמר אח"כ בסמוך **והיא שעמדה** וכו' - כלומר האמונה עמדה, שאע"פ **שבכל דור עומדים לכלותינו** - כלומר להעבירנו מהדת ומהאמונה, אעפ"כ **הקב"ה מצילנו מידם**, ונתקיים בנו (חבקוק ב, ד) וצדיק באמונתו יחיה. וה' יזכנו לאמונה בשלימות אמן.

<u>פירוש מרבנו אליעזר פאפו זיע"א, בספר אלף המגן:</u>

הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים – ואם תאמר מאי נפ"מ לזכור צרות הראשונות. יש ב' תועליות: א' שנעשה צדקה ונאמר: **כל דכפין ייתי ויכול** – ע"ד דכתיב ואהבתם את הגר כי גרים הייתם בארץ מצרים ואתם ידעתם את נפש הגר, ה"נ ידענו בצערן של עניים. והתועלת השני שלא נתייאש מן הרחמים ונהיה בטוחים שמי שגאל את האבות יגאל את הבנים. וע"כ נאמר – **השתא הכא עבדי לשנה הבאה בארעא דישראל.**

שבת הגדול שלום ומבורך!

גליון זה מוקדש לכבודו של רבי **יהודה בן פל"א** זצ"ל, בן רבנו אליעזר פאפו זיע"א,
שיום הילולתו חל השבת י"ב ניסן
ולע"נ בנו ר' מאיר פאפו זצ"ל, נפ' י"א ניסן

שואל ומשיב

נערך על פי תשובות שהשיב מורנו הרב שליט"א בכתב ובעל פה.
כאן הובאו המסקנות בקצרה, ועוד חזון למועד אי"ה

ברכה על מצה עם תערובת שוקולד

שאלה: קמח מצה שעירב בו שוקולד בפסח, מה ברכתו.

תשובה: ברכת קמח מצה מעורב בשוקולד או בסוכר וביצים "מזונות" ו"על המחיה" (ואפילו קמח רגיל כל השנה כך דינו), ואם אכל שיעור קביעות (ע"ב דרהם) חייב בברכת המזון.

סעודה בערב שבת חוה"מ

שאלה: בחוה"מ שאוכלים "סעודת הצהרים" יום יום לכבוד החג, האם גם ביום ששי יאכל, דהרי יהיה שבע ולא יאכל לתאבון.

תשובה: מצוה להמנע כל יום ששי במשך השנה מלאכול סעודה כדי שיאכל לתאבון, ואינו איסור, כמ"ש בסימן רמט (סוף ס"ב). וכן בחוה"מ שהוא ערב שבת, כמ"ש הרמ"א סימן תקכט ובמשנ"ב שם. וא"כ יכול לאכול לפני שעה 3 בצהרים (שהוא בערך שעה תשיעית), אכילה רגילה עם שתיית יין. וע' חת"ס (חא"ח סימן עו).

עשיית "מכפלת" בחוה"מ

שאלה: לעשות "מכפלת" הנקרא מנג'ט האם מותר בחול המועד.

תשובה: יעשה המכפלת עם תפירות רחבות ולא תפירה מקצועית אלא בשינוי, כאמור.

שאלות ניתן להפנות לת.ד. 57124 ירושלים, או בפקס: 02-9709118,

או דרך מערכת הגליון בדוא"ל: dvartora1@gmail.com

אבן יקרה

במחנה העבודה ברגן-בלזן ניתנה בשנת תש"ד רשות לאסירים בעלי דרכונים דרום אמריקניים לאפות מצות. בליל חג הפסח נערך מעין סדר פסח, במיוחד לילדים, שנוהל על ידי הרבי מבלוז'ב, ר' ישראל שפירא. לאחר אמירת הקושיות הוסיף הרבי ואמר: "מה נשתנה סבל זה, שואה זו, מכל הצרות אשר פקדו את העם היהודי בעבר?".

והוסיף לפרט: "שבכל הלילות אנו אוכלים חמץ או מצה, הלילה הזה כולו מצה. בעבר בכל הלילות הארוכים בגלות, אכלנו גם חמץ וגם מצה. חמץ מסמל הגבהה והתרוממות רוח, ואילו המצה מסמלת עוני ושפלות. בעבר, בלילות הגלות, היו לנו גם ימים של התרוממות הרוח. אבל הלילה הזה, השואה הזאת, 'כולו מצה' – אנו שרויים בשפל המדרגה, ללא כל התרוממות רוח".

וסיים: "אבל אל נא תתייאשו, ידידיי הצעירים. מיד אחרי הקושיות אנו אומרים: 'עבדים היינו', והמילה 'עבדים' היא ראשי תיבות: **ד**וד **ב**ן **י**שי **ע**בדך **מ**שיחך".

דרשות שבת הגדול

מפי מורנו הגאון
רבי **אלעזר זאב רז** שליט"א
יתקיימו בשבת קודש
- בשעה 15.30 בבית המדרש המרכזי תל ציון
- בשעה 19.00 בביהמ"ד תומר דבורה כוכב יעקב

כסא דברכתא

לכבוד מורנו ורבנו הגאון
רבי **אלעזר זאב רז** שליט"א
לרגל הוצאת ספרו הנכבד
קן משולח
הלכות שילוח הקן
יהא ה' בעזרו להפיץ רובי תורותיו, ולהוציא יתר חיבוריו ברוב נחת ושלוה. אכי"ר.
המברכים מקיבוץ - המברכת

הגליון יוצא לאור על ידי מוסדות "**מתן תורה**" (ע"ר). ת.ד. 57124 ירושלים
לקבלת הגליון בדוא"ל שלחו ל: dvartora1@gmail.com

הננו שמחים לבשר לקהל שוחרי התורה על הופעת
הספר החשוב

"מעדני המלך"

סיפורים נדירים, דברי חיזוק, מוסר והשקפה שנאמרו על ידי
מרן הראשון לציון **רבינו עובדיה יוסף** שליט"א

בספר שלל רב של נושאים מאשר נאמר על ידי מרן שליט"א במשך
עשרות שנים, מוגש בסגנון דיבורו המיוחד של מרן שליט"א

נחוץ בכל בית יהודי !

הפצה ראשית:
052-7170590

הפצה בירושלים:
050-6393240

הפצה בתל-ציון:
02-9709821

להנצחות, ולפרסום ספרים, ניתן לפנות למערכת הגליון: ת.ד. 57124 ירושלים
טלפקס: 02-9709118 או בדוא"ל: dvartora1@gmail.com